

İSTANBUL

YAZILARI

● SAİT FAİK

Yaşayacak

En mühim mesele elbette ki balığın çıkmasıdır. Balık, ilk fırtınalarla, ilk soğuklarla başlar. Hâlâ suları soğumamış denizin yüzünde küçücük balıkların peşinde koşan kolyoz, artık daha derinlere inmiştir. İrip ağı, ancak balık derine ve kıyıya indiği zaman kolyozu çevirebilir.

Çok ayaz günler bir yana, öteki günler sabahleyin ırba kalkmanın pek şairane olduğu söylenebilir. Adanın içinde saat dokuzdan sonra bütün kahveler kapanmıştır. Sokaklarda yalnız rüzgâr, kediler, rüzgârlardan siper sokaklara sığınmış, daha kalabalık yakın adalardan sürülmüş munis, bahtsız köpekler vardır. Her sabah saat dört buçukta uyanamayanlar, keyif için senede iki kere ırba giderlerse, pek zevk duyarlar. Sıhhatleri yerinde olanlar için bu cins çalışmanın zevkine diyecek yoktur. Tüccar yazıhanelerinde konşimento, sif, fob, kod ve emsali kelimelerden yapılmış beş on bin liralık konuşmalara; ekmeğe parasına harcanmış, içinde kolyozların, sardalyaların, uskumru, kraça ve istavritlerin yüzdüğü küfür dolu sesleri değişmek için, insanın gözünü hırs, para hırsı bürümüş olmalıdır.

Ben, denizi, balığı, balık tutanı, ekmeğini denizden çıkararak insanı çok severim. Yine de, bütün gördüklerime rağmen, yarından çoğunu severim. Ama ben bütünün iyi olması gerektiğini hayal ederim. Sabahın dördünde denizle alışverişe, daha doğrusu kavgaya girişenlerin birtakım dededen kalma haklı veya haksız geleneklere bağlı olduklarını, bu geleneklerin de kayık sahibine arslan payını hak olarak tanıdıktan sonra reis unvanına layık olabilmek için bu gelenekten başka artık hiçbir haksızlığa tahammül etmeyeceklerini tayfanın ve çalışmanın hakkına büyük bir saygı ve titizlikle gözkulak olacağını sanır, reisle mal sahibinin ayrı ayrı insanlar olduğu zaman, reis gözüyle bakılanın tayfa ve kolancı denen insanlara karşı hiç olmazsa bir Okyanus vahşi adası balıkçı reisinin hak telakkisi kadar bir hak tanınmış olacağını umar, bu geceyarısından hemen sonra çıkılan tatlı için babadan oğula geçen kanunlarıyla idare edildiği zehabını, hatta idealini düşünür, ortalıkta daha hiçbir aydınlığın, sabah sisinin bulunmadığı saatlerde -çok erken yattığım için- uyandıığım zaman, bu mesleğe girenlerin dünya yüzünde aldıkları "balıkçı" ismine derin bir sevgi ve saygı duyar; yatağın içinde, ateş gibi tayfalar, erkek reisler, namuslu kayık sahipleri ile dolu bir ada hayaliyle yeniden uyurdum. (...)

(Son Kuşlar. Bilgi Yayınevi. 14. basım.)

